

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Persbericht

Luxemburg, 19 juli 2019

EU-instellingen zijn over het algemeen goed toegerust om op te treden tegen onethisch gedrag, maar de regels moeten verder worden verbeterd, aldus controleurs

Over het geheel genomen hebben het Europees Parlement, de Raad en de Commissie adequate ethische kaders ingevoerd volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer. Toch stelden de controleurs ook vast dat de dekking, specificiteit, duidelijkheid en gedetailleerdheid ervan op bepaalde gebieden kan worden verbeterd en geharmoniseerd, en troffen zij voorbeelden van goede praktijken aan. Bovendien stellen de controleurs dat de bekendheid en het beeld van het ethisch kader en de ethische cultuur bij het personeel moeten worden verbeterd.

Ethische kaders zijn bedoeld om te helpen waarborgen dat onethisch gedrag wordt voorkomen, ontdekt en op de juiste wijze aangepakt. Bij de EU-instellingen zijn bepalingen inzake ethiek van toepassing op zowel personeel als verkozen of benoemde leden, zoals leden van het Europees Parlement of van de Commissie. Deze hebben betrekking op beleid inzake geschenken en uitnodigingen, nevenactiviteiten of -opdrachten, belangenconflicten, activiteiten na de beëindiging van het dienstverband of een mandaat bij een EU-instelling, intimidatie en klokkenluiden.

De controleurs beoordeelden of de ethische kaders van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie goed waren verankerd. Zij onderzochten in het bijzonder de daarin vervatte juridische ethische vereisten en de desbetreffende handavingsprocedures. Ook hielden zij een enquête om het bewustzijn hiervan bij het personeel te peilen. In dit stadium hebben zij echter niet bekeken hoe de ethische kaders werden toegepast.

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

“Alle onethische gedragingen, of zelfs maar de schijn daarvan, door leden of personeel van de EU-instellingen trekken grote publieke belangstelling en doen afbreuk aan het vertrouwen in de EU”, aldus Mihails Kozlovs, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Onze controle zal EU-instellingen helpen om hun ethische kaders verder te verbeteren en het risico op onethisch gedrag tot een minimum te beperken.”

De controleurs erkennen dat bij alle drie de instellingen essentiële elementen van ethische kaders aanwezig zijn. Zij hebben beleid ingesteld dat aan de belangrijkste vereisten voldoet, en hun ethische kaders worden naar behoren ondersteund door onderzoeks- en sanctiemechanismen.

Tegelijkertijd stelden de controleurs enkele verbeterterreinen vast. Zo merken zij op dat procedures voor het controleren van verklaringen door het personeel en leden onvoldoende geformaliseerd zijn. Ook is het ethisch kader inzake belangenconflicten grotendeels gebaseerd op eigen verklaringen en ontbreekt het daarbij aan adequate richtsnoeren en gestandaardiseerde procedures voor het controleren van de juistheid, betrouwbaarheid of volledigheid van deze verklaringen.

Verder troffen de controleurs terreinen aan die nog ruimte bieden voor harmonisatie en meer uitwisseling van goede praktijken. Zo verschilt de waarde waaronder personeelsleden geschenken mogen aanvaarden zonder daar vooraf toestemming voor te hebben gekregen, per EU-instelling, zelfs al is het personeel van deze instellingen onderworpen aan dezelfde arbeidsvoorwaarden. Bovendien ontbreekt bij de Raad nog steeds een gemeenschappelijk ethisch kader dat van toepassing is op de werkzaamheden van de vertegenwoordigers van lidstaten.

Ten slotte hielden de controleurs een enquête om inzicht te krijgen in de ethische cultuur onder EU-personeel. De resultaten van de enquête leveren een gemengd beeld op van de bekendheid met en het beeld van ethische kwesties bij het personeel. De meeste personeelsleden denken onethisch gedrag te kunnen herkennen wanneer zij dat waarnemen, zelfs al heeft slechts een minderheid een cursus inzake ethiek gevolgd. Tegelijkertijd wees de enquête uit dat sommigen aarzelen over het melden van onethisch gedrag.

Om de vastgestelde uitdagingen beter aan te pakken, doen de controleurs een aantal aanbevelingen. De EU-instellingen dienen het volgende te doen:

- hun ethische kaders verder verbeteren;
- samenwerken om elementen van hun ethische kaders te harmoniseren en verdere inspanningen leveren voor het uitwisselen van goede praktijken, en
- de bekendheid met en het beeld van hun ethische kader en cultuur bij het personeel te verbeteren.

Noot voor de redactie

De wettelijke ethische vereisten die gelden bij de EU-instellingen betreffen een aantal belangrijke kwesties, zoals verschillende vormen van belangenconflicten (waaronder die welke zich voordoen bij aanwerving, na het dienstverband, in verband met geschenken en uitnodigingen, nevenactiviteiten en beroepsbezigheden van de echtgenoot), transparantie, optreden tegen intimidatie en handhavingmechanismen.

Speciaal verslag nr. 13/2019 “De ethische kaders van de gecontroleerde EU-instellingen: ruimte voor verbetering” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeais — E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502